

**КОНСТИТУЦИОННЫЙ ЗАКОН
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)**

**О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ В КОНСТИТУЦИЮ (ОСНОВНОЙ ЗАКОН)
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)**

Статья 1

Внести в Конституцию (Основной закон) Республики Саха (Якутия) следующие изменения и дополнения:

1) части 1-3 статьи 22 изложить в следующей редакции:

«1. Каждый имеет право на образование, выбор форм его получения. Гарантируются общедоступность и бесплатность дошкольного, основного общего и среднего профессионального образования в государственных или муниципальных образовательных учреждениях и на предприятиях.

2. Каждый вправе на конкурсной основе бесплатно получить высшее образование в государственном или муниципальном образовательном учреждении и на предприятии.

3. Основное общее образование обязательно. Родители или лица, их заменяющие, обеспечивают получение детьми основного общего образования.»;

2) в статье 72:

а) в пункте 9 слова «может организовывать» заменить словом «организует», слова «общественными объединениями» заменить словами «иными органами, входящими в единую систему публичной власти в Российской Федерации»;

б) пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14) обеспечивает сохранность ценностей Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия), а также формирование и использование Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия), принимает решения о реализации драгоценных металлов и драгоценных камней из Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия) на внутреннем и внешнем рынках;»;

в) дополнить пунктом 15 следующего содержания:

«15) осуществляет иные полномочия в соответствии с федеральными законами, настоящей Конституцией и законами Республики Саха (Якутия).»;

3) в абзаце втором статьи 76:

после слов «Временно исполняющий обязанности Главы Республики Саха (Якутия)» дополнить словами «, назначенный Президентом Российской Федерации.»;

слова «и Правительство Республики Саха (Якутия)» исключить;

4) в статье 97:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. В Республике Саха (Якутия) признается и гарантируется местное самоуправление - форма самоорганизации граждан в целях осуществления народом своей власти для самостоятельного решения вопросов непосредственного обеспечения жизнедеятельности населения (вопросов местного значения) в пределах полномочий, предусмотренных законодательством, с учетом интересов населения, его национально-этнических особенностей.»;

б) в части 2 первое предложение изложить в следующей редакции:

«2. Местное самоуправление осуществляется гражданами непосредственно через формы прямого волеизъявления, а также через органы местного самоуправления.»;

5) статью 100 изложить в следующей редакции:

«Статья 100

1. Органы местного самоуправления осуществляют деятельность по решению вопросов непосредственного обеспечения жизнедеятельности населения в пределах полномочий, предусмотренных законодательством.

2. Органы местного самоуправления муниципальных образований могут наделяться отдельными государственными полномочиями Республики Саха (Якутия) при условии передачи им необходимых для осуществления таких полномочий материальных ресурсов и финансовых средств.»;

б) в части 2 статьи 101 слова «в судебном порядке» заменить словами «в порядке, установленном законодательством».

Статья 2

Настоящий Конституционный закон вступает в силу по истечении десяти дней после дня его официального опубликования.

*Глава
Республики Саха (Якутия)*

А.С. НИКОЛАЕВ

Приложение
к проекту конституционного закона
Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений
и дополнений в Конституцию (Основной закон)
Республики Саха (Якутия)»

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА
К ПРОЕКТУ КОНСТИТУЦИОННОГО ЗАКОНА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
«О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ В КОНСТИТУЦИЮ (ОСНОВНОЙ ЗАКОН)
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)»

Проект конституционного закона Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений и дополнений в Конституцию (Основной закон) Республики Саха (Якутия)» (далее – проект конституционного закона) разработан в целях совершенствования отдельных норм Конституции (Основного закона) Республики Саха (Якутия), а также в целях приведения в соответствие с федеральным законодательством отдельных положений Конституции (Основного закона) Республики Саха (Якутия) (далее - Конституция), в том числе в связи с принятием Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти».

Проектом конституционного закона предусматривается внесение изменений в статьи 22, 72, 76, 97, 100, 101 Конституции. Предлагаемые проектом конституционного закона изменения направлены на регулирование правоотношений в сфере образования, уточнение отдельных полномочий Главы Республики Саха (Якутия) и правового статуса назначенного Президентом Российской Федерации временно исполняющего обязанности Главы Республики Саха (Якутия), а также уточнение действующих норм Конституции в сфере местного самоуправления в связи с включением органов местного самоуправления в единую систему публичной власти.

1. Пунктом 1 статьи 1 проекта конституционного закона в соответствии с положениями статьи 43 Конституции Российской Федерации предлагается уточнить положения о получении основного общего образования в частях 1-3 статьи 22 Конституции (Основного закона) Республики Саха (Якутия).

2. Пунктом 2 статьи 1 проекта конституционного закона предлагается в статье 72 Конституции уточнить полномочия Главы Республики Саха (Якутия), в частности:

в целях приведения в соответствие с пунктом 3 статьи 25 Федерального закона от 21 декабря 2021 года № 414-ФЗ «Об общих принципах организации публичной власти в субъектах Российской Федерации» уточняется пункт 9 статьи 72 Конституции, касающийся организации взаимодействия органов исполнительной власти Республики

Саха (Якутия) с иными органами, входящими в единую систему публичной власти в Российской Федерации;

пункт 14 статьи 72 предлагается уточнить, предусмотрев, что Глава Республики Саха (Якутия) обеспечивает сохранность ценностей Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия), а также формирование и использование Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия), принимает решения о реализации драгоценных металлов и драгоценных камней из Государственного фонда драгоценных металлов и драгоценных камней Республики Саха (Якутия) на внутреннем и внешнем рынках;

в целях приведения в соответствие с пунктом 15 статьи 25 Федерального закона от 21 декабря 2021 года № 414-ФЗ «Об общих принципах организации публичной власти в субъектах Российской Федерации» предлагается предусмотреть, что Глава Республики Саха (Якутия) осуществляет иные полномочия в соответствии с федеральными законами, настоящей Конституцией и законами Республики Саха (Якутия).

3. Согласно части 7 статьи 27 Федерального закона от 21 декабря 2021 года № 414-ФЗ «Об общих принципах организации публичной власти в субъектах Российской Федерации» временно исполняющий обязанности высшего должностного лица субъекта Российской Федерации, наделенный полномочиями в соответствии с настоящей статьей, не вправе вносить предложения об изменении конституции (устава) субъекта Российской Федерации и распускать законодательный орган субъекта Российской Федерации. В связи с чем пунктом 3 статьи 1 проекта конституционного закона предлагается в соответствии с частями 5 и 7 статьи 27 Федерального закона от 21 декабря 2021 года № 414-ФЗ «Об общих принципах организации публичной власти в субъектах Российской Федерации» уточнить перечень запретов, установленных для назначенного Президентом Российской Федерации временно исполняющего обязанности Главы Республики Саха (Якутия), в части исключения запрета на роспуск Правительства Республики Саха (Якутия).

4. В связи с вступлением в силу Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти» предлагается уточнить отдельные нормы, регламентирующие положения о местном самоуправлении.

Пунктом 4 статьи 1 проекта конституционного закона предлагается в соответствии с частями 1 и 2 статьи 1 Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти» уточнить часть 1 статьи 97 Конституции о местном самоуправлении, предусмотрев, что

местное самоуправление - форма самоорганизации граждан в целях осуществления народом своей власти для самостоятельного решения вопросов непосредственного обеспечения жизнедеятельности населения (вопросов местного значения) в пределах полномочий, предусмотренных законодательством, с учетом интересов населения, его национально-этнических особенностей. В целях приведения в соответствие с частью 2 статьи 1, статьями 13 и 14 Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти» предлагается первое предложение части 2 статьи 97 Конституции изложить в новой редакции, предусматривая, что местное самоуправление осуществляется гражданами непосредственно через формы прямого волеизъявления, а также через органы местного самоуправления.

В соответствии со статьей 1 Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти» пунктом 5 статьи 1 проекта конституционного закона в статье 100 Конституции (Основного закона) Республики Саха (Якутия) предлагается вместо действующего перечисления полномочий органов местного самоуправления установить, что органы местного самоуправления осуществляют деятельность по решению вопросов непосредственного обеспечения жизнедеятельности населения в пределах полномочий, предусмотренных законодательством. Данные изменения предлагается внести в целях исключения излишней конкретизации полномочий органов местного самоуправления в тексте Конституции (Основного закона) Республики Саха (Якутия).

Пунктом 6 статьи 1 проекта конституционного закона в соответствии с частью 1 статьи 54 Федерального закона от 20 марта 2025 года № 33-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в единой системе публичной власти» предлагается предусмотреть, что нормативные правовые акты органов местного самоуправления, не соответствующие законодательству, подлежат отмене в порядке, установленном законодательством.

Приложение
к проекту конституционного закона
Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений
и дополнений в Конституцию (Основной закон)
Республики Саха (Якутия)»

**ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ
ПРОЕКТА КОНСТИТУЦИОННОГО ЗАКОНА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
«О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ В КОНСТИТУЦИЮ (ОСНОВНОЙ ЗАКОН)
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)»**

Принятие Конституционного закона Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений и дополнений в Конституцию (Основной закон) Республики Саха (Якутия)» не потребует дополнительных финансовых расходов за счет средств государственного бюджета Республики Саха (Якутия).

Приложение
к проекту конституционного закона
Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений
и дополнений в Конституцию (Основной закон)
Республики Саха (Якутия)»

ПЕРЕЧЕНЬ
АКТОВ РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА, ПОДЛЕЖАЩИХ ПРИЗНАНИЮ
УТРАТИВШИМИ СИЛУ, ИЗМЕНЕНИЮ ДОПОЛНЕНИЮ ИЛИ ПРИНЯТИЮ В СВЯЗИ
С ПРИНЯТИЕМ КОНСТИТУЦИОННОГО ЗАКОНА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
«О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ В КОНСТИТУЦИЮ (ОСНОВНОЙ ЗАКОН)
РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)»

Принятие Конституционного закона Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений и дополнений в Конституцию (Основной закон) Республики Саха (Якутия)» потребует внесения изменений, дополнений в следующие нормативные правовые акты Республики Саха (Якутия):

- 1) Конституционный закон Республики Саха (Якутия) от 11 октября 2006 года 373-З № 759-III «О Главе Республики Саха (Якутия)»;
 - 2) Закон Республики Саха (Якутия) от 30 ноября 2004 года 171-З № 349-III (ред. от 10.06.2025) «О местном самоуправлении в Республике Саха (Якутия)».
-

САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН

ТӨРҮТ СОКУОНА

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытылары уонна эбиилэри киллэрэр туһунан

1 ыстатыйа

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар маннык уларытылары уонна эбиилэри киллэрэргэ:

1) 22 ыстатыйа 1-3 чаастарын маннык уларытан суруйарга:

“1. Ким барыта үөрэнэр, ону ылыы көрүнүн талар бырааптаах. *Үөрэх судаарыстыбаннай уонна муниципальной тэрилтэлэригэр уонна предприятиеларга оскуола иннинээби, сүрүн уопсай уонна идэлиир орто үөрэби* ким барыта босхо ылар кыаҕа мэктиэлэнэр.

2. Хас биирдии киһи үөрэх судаарыстыбаннай уонна муниципальной тэрилтэтигэр уонна предприятиеҕа куонкурус төрүтүгэр *үрдүк үөрэби* босхо ылар бырааптаах.

3. Сүрүн уопсай үөрэх булгуччулаах. Төрөппүттэр эбэтэр кинилэри солбуйар дьон оҕо сүрүн уопсай үөрэби ылар быраабын хааччыйаллар.”;

2) 72 ыстатыйаҕа:

а) 9 пуунна “тэрийиэн сөп” диэн тылы “тэрийэр” диэн тылынан солбуйарга, “уопсастыбаннай холбоһуктарынан” диэн тыллары “Россия Федерациятын публичнай былааһын биир кэлим тиһигэр киирэр атын уорганнары кытта” диэн тылларынан солбуйарга;

б) 14 пууну маннык уларытан суруйарга:

“14) Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металланы уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатын сыаннастарын бигэтик харайыыны, ону тэнэ Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металланы уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатын торумнааһыны уонна туһаныыны хааччыйар, *Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металланы уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатыттан күндү*

металлары уонна күндү таастары ис уонна тас ырыынактарга батарар туһунан быһаарыыны ылар;”;

в) манньк ис хоһоонноох 15 пууну эбэргэ:

“15) федеральной сокуоннарга, бу Төрүт сокуонга уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин сокуоннарыгар сөп түбэһиннэрэн атын боломуочуйалары толорор.”;

3) 76 ыстатыйа иккис абзааһыгар:

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын эбээһинэһин быстах кэмгэ толорооччу” диэн тыллар иннилэригэр “Россия Федерациятын Президенэ анаабыт” диэн тыллары эбэргэ;”;

“уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабыыталыстыбатын” диэн тыллары көтүрэргэ;

4) 97 ыстатыйаҕа:

а) 1 чааһы манньк уларытан суруйарга:

“1. Дьон-сэргэ санаатын, омук быһыытынан төрүт уратыларын болҕомтоҕо ылан нэһилиэнньэ олобун-дьаһаҕын быһаччы хааччыйыы боппуруостарын бэйэ кыабынан быһаарарга сокуонунан көрүллүбүт боломуочуйаларын чэрчитинэн норуот былааһын толорор сыаллаах гражданнар бэйэлэрин салайыныыларын көрүнгэ – олохтоох салайыныы Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр билиниллэр уонна мэктиэлэнэр.”;

б) 2 чааска бастакы этиини манньк уларытан суруйарга:

“2. Гражданнар олохтоох салайыныыны санааны быһаччы биллэриин көрүнгүрүн көмөтүнэн, ону тэнгэ олохтоох салайыныы уорганнарын көмөтүнэн олохтуулар.”;

5) 100 ыстатыйаны манньк уларытан суруйарга:

“100 ыстатыйа.

1. Олохтоох салайыныы уорганнара нэһилиэнньэ олобун-дьаһаҕын быһаччы хааччыйыы боппуруостарын быһаарар үлэлэрин-хамнастарын сокуонунан көрүллүбүт боломуочуйаларын чэрчитинэн толороллор.

2. Өскөтүн туһааннаах боломуочуйалары толорорго ирдэнэр матырыйаалынай кыахтар уонна үп-харчы бэриллэр түбэлтэтигэр, муниципальной тэриллиилэр олохтоох салайыныы уорганнарыгар Саха Өрөспүүбүлүкэтин кэккэ судаарыстыбаннай боломуочуйалара сүктэриллиэн сөп.”;

б) 101 ыстатыйа 2 чааһыгар “суут бэрээдэгинэн” диэн тыллары “сокуон олохтообут бэрээдэгинэн” диэн тылларынан солбуйарга.

2 ыстатыйа

Бу Конституционнай сокуон дьин таһымнаах бэчээккэ тахсыбыт күнүттэн уон күн буолан баран күүһүн ылар.

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана

А. НИКОЛАЕВ

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар
уларытыылары уонна эбиилэри киллэрэр
туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин
конституционнай сокуонун барылыгар
сыһыарыы

**“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытыылары уонна эбиилэри
киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционнай сокуонун барылыгар
БЫҺААРЫЫ СУРУК**

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытыылары уонна эбиилэри киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционнай сокуонун барыла (салгыы – конституционнай сокуон барыла) Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонун кэккэ нуормаларын сайыннарар сыалтан, ону тэнэ Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонун (салгыы – Төрүт сокуон) кэккэ балаһыанньаларын федеральнай сокуоннарга сөп түбэһиннэрэр сыалтан, ол иһигэр “Публичнай былаас биир кэлим тиһигэр олохтоох салайыныны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральнай сокуону ылыныынан сибээстээн, ырытыллан оҥоһулунна.

Конституционнай сокуон барылынан Төрүт сокуон 22, 72, 76, 97, 100, 101 ыстатыйаларыгар уларытыы киллэрэр көрүллэр. Конституционнай сокуон барылынан этиллэр уларытыылар үөрэх эйгэтигэр быраап сыһыаннарын сүрүннээһиннэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын кэккэ боломуочуйаларын уонна Россия Федерациятын Президенинэн анаммыт Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын эбээһинэһин быстах кэмнэ толорор сирэй быраап статуһун чопчулааһынна, ону тэнэ олохтоох салайыны уорганнарын публичнай былаас биир кэлим тиһигэр киллэриинэн сибээстээн олохтоох салайыны эйгэтигэр Төрүт сокуон үлэлиир нуормаларын чопчулааһынна туһуламмыттар.

1. Россия Федерациятын Конституциятын 43 ыстатыйатын балаһыанньаларыгар сөп түбэһиннэрэн Конституционнай сокуон 1 ыстатыйатын 1 пуунунан Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонун 22 ыстатыйатын 1-3 чаастарыгар сүрүн уопсай үөрэх туһунан балаһыанньаны чопчулуурга этиллэр.

2. Конституционнай сокуон 1 ыстатыйатын 2 пуунунан Төрүт сокуон 72 ыстатыйатыгар Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын боломуочуйаларын чопчулуурга этиллэр, чуолаан:

- “Россия Федерациятын субъектарыгар публичнай былаас уопсай тосхоллорун туһунан” 2021 сыл ахсынньы 21 күнүнээҕи 414-ФС №-дээх Федеральнай сокуон 25 ыстатыйатын 3 пуунугар сөп түбэһиннэрэр сыалтан Саха Өрөспүүбүлүкэтин публичнай былааһын уорганнарын Россия Федерациятын публичнай былааһын биир

кэлим тиигэр киирэр атын уорганнарын кытта хардарыта үлэлэрин тэрийиигэ сыһыаннаах Төрүт сокуон 72 ыстатыйатын 9 пууна чопчуланар;

- Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металлларын уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатын сыаннастарын харайыыны, ону тэнэ Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металлларын уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатын торумнааһыны уонна туһаныыны хааччыйарын, Саха Өрөспүүбүлүкэтин күндү металлларын уонна күндү таастарын судаарыстыбаннай пуондатыттан күндү металлларын уонна күндү таастарын ис уонна тас ырыынакка батарар туһунан быһаарыыны ылынарын учуоттаан туран, 72 ыстатыйа 14 пуунун чопчулуурга этиллэр;

- “Россия Федерациятын субъектарыгар публичнай былаас уопсай тосхоллорун туһунан” 2021 сыл ахсынньы 21 күнүнээҕи 414-ФС №-дээх Федеральной сокуон 25 ыстатыйатын 15 пуунугар сөп түбэһиннэрэр сыалтан Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана федеральной сокуоннарга, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонунан уонна сокуоннарынан атын боломуочуйалары толорорун учуоттууру этиллэр.

3. “Россия Федерациятын субъектарыгар публичнай былаас уопсай тосхоллорун туһунан” 2021 сыл ахсынньы 21 күнүнээҕи 414-ФС №-дээх Федеральной сокуон 27 ыстатыйатын 7 чааһыгар көстөрүнэн бу ыстатыйаҕа сөп түбэһиннэрэн боломуочуйалардаах Россия Федерациятын субъектын үрдүкү дуоһунастаах сирэйин эбээһинэһин быстах кэмгэ толорор сирэй Россия Федерациятын субъектын конституциятын (устаабын) уларытар туһунан этии киллэрэр, Россия Федерациятын субъектын сокуон таһаарар уорганын ыһар бырааба суох. Онон сибээстээн конституционнай сокуон барылын 1 ыстатыйатын 3 пуунугар “Россия Федерациятын субъектарыгар публичнай былаас уопсай тосхоллорун туһунан” 2021 сыл ахсынньы 21 күнүнээҕи 414-ФС №-дээх Федеральной сокуон 27 ыстатыйатын 5 уонна 7 чаастарыгар сөп түбэһиннэрэн Россия Федерациятын Президенэ анаабыт Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын эбээһинэһин быстах кэмгэ толорооччуга олохтоммут Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабыыталыстыбатын ыһарга бобууну туоратар чааһыгар бобуулар кэриискэлэрин чопчулууру этиллэр.

4. “Публичнай былаас биир кэлим тиигэр олохтоох салайыныыны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральной сокуон күүһүгэр киирбитинэн сибээстээн олохтоох салайыныы туһунан балаһыанньалары сүрүннүүр кэккэ нуормалары чопчулууру этиллэр.

Олохтоох салайыныы – нэһилиэнньэ олобун-дьаһабын быһаччы хааччыйыы боппуруостарын бэйэ кыабынан быһаарарга сокуонунан көрүллүбүт боломуочуйаларын

чэрчитинэн норуот былааһын толорор сыаллаах гражданнар бэйэлэрин салайыныыларын көрүнгэ буоларын учуоттаан, Конституционной сокуон барылын 1 ыстатыйатын 4 пуунунан “Публичнай былаас биир кэлим тиһигэр олохтоох салайыныыны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральной сокуон 1 ыстатыйатын 1 уонна 2 чаастарыгар сөп түбэһиннэрэн олохтоох бэйэни салайыныы туһунан Төрүт сокуон 97 ыстатыйатын 1 чааһын чопчулуурга этиллэр. “Публичнай былаас биир кэлим тиһигэр олохтоох салайыныыны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральной сокуон 1 ыстатыйатын 2 чааһыгар, 13 уонна 14 ыстатыйаларыгар сөп түбэһиннэрэр сыалтан олохтоох салайыныы гражданнар санааларын аһаҕастык этэллэринэн, ону тэнгэ олохтоох салайыныы уорганнарынан ытылларын учуоттаан Төрүт сокуон 97 ыстатыйатын 2 чааһын бастакы этиитин уларытан суруйарга этиллэр.

“Публичнай былаас биир кэлим тиһигэр олохтоох салайыныыны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральной сокуон 1 ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн конституционной сокуон барылын 1 ыстатыйатын 5 пуунунан Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонун 100 ыстатыйатыгар олохтоох салайыныы уорганнарын боломуочуйаларын ааттыыр оннугар, олохтоох салайыныы уорганнара нэһилиэнньэ олобун-дьаһабын быһаччы хааччыыы боппуруостарын быһаарар үлэлэрин-хамнастарын сокуонунан көрүллүбүт боломуочуйаларын чэрчилэринэн олохтуулларын этиллэр. Ыйыллыбыт уларытыылары Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар олохтоох бэйэни салайыныы уорганнарын боломуочуйаларын ордук чопчулууру туоратар сыаллаах киллэриллэр.

“Публичнай былаас биир кэлим тиһигэр олохтоох салайыныыны тэрийии уопсай тосхоллорун туһунан” 2025 сыл кулун тутар 20 күнүнээҕи 33-ФС №-дээх Федеральной сокуон 54 ыстатыйатын 1 чааһыгар сөп түбэһиннэрэн Конституционной сокуон барылын 1 ыстатыйатын 6 пуунунан олохтоох салайыныы уорганнарын сокуонга сөп түбэспэт нуормалыыр быраап аактара сокуон олохтообут бэрээдэгинэн ууратыллыахтаахтара этиллэр.

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар
уларытылары уонна эбиилэри киллэрэр
туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин
конституционной сокуонун барылыгар
сыһыарыы

**“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытылары уонна эбиилэри
киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционной сокуонугар
ҮП-ЭКЭНИЭМИКЭ ӨТТҮНЭН ОЛОХТООҕУНА**

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытылары уонна эбиилэри
киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционной сокуонун ылыныы Саха
Өрөспүүбүлүкэтин судаарыстыбаннай бүддьүөтүттэн эбии үп ороскуотун ирдээбэт.

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар
уларытылары уонна эбиилэри киллэрэр
туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин
конституционной сокуонун барылыгар
сыһыарыы

**“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытылары уонна эбиилэри
киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционной сокуонун ылыныынан
сибээстээн күүстэрин сүтэрбиттэринэн билиниллиэхтээх, уларытыы, эбии
киллэриллиэхтээх эбэтэр ылыныллыахтаах
өрөспүүбүлүкэтээҕи суолталаах аактарын
КЭРИСКЭЛЭРЭ**

“Саха Өрөспүүбүлүкэтин Төрүт сокуонугар уларытылары уонна эбиилэри
киллэрэр туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин конституционной сокуонун ылыныы Саха
Өрөспүүбүлүкэтин маннык нормалыыр быраап аактарыгар уларытыы, эбии киллэриини
эрэйэр:

- 1) “Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын туһунан” Саха Өрөспүүбүлүкэтин
2006 сыл алтынньы 11 күнүнээҕи 373-С 759-III №-дээх конституционной сокуонугар;
 - 2) “Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр олохтоох бэйэни салайыныы туһунан” Саха
Өрөспүүбүлүкэтин 2004 сыл сэттинньы 30 күнүнээҕи 171-С 349-III №-дээх сокуонугар.
-